

Pismenih čestitek in telegramov je gosp. jubilantu došlo čez 400. Prostor nam ne dovoljuje objaviti vseh, katerih mnogi se tudi glasé dokaj enako. Kedar bodo vsi objavljeni v „Narodu“*), našteli bomo občine in osebe, ki so jih poslale in nekatere znamenitejše in posebnje tudi objavili; za danes le omenimo, da sta g. jubilantu čestitala pismeno prevzvišeni knez in nadškof Goriški Golmajer, ki so ga v manjših šolah kot domač učenik podučevali, in mil. škof Vidmar, telegrafično pa Tržaški škof Dobrila in po pooblaščenju dr. Račkim prevzvišeni škof Strossmajer. Tudi deželni predsednik vitez Kalina mu je poslal z Dunaja jako priščeren telegrafičen pozdrav. (Dal. prih.)

Dne 19. novembra ob 8. uri pričel se je slovesnostni koncert v dvorani čitalnice narodne. Naj ga popišemo tako, kakor so ga mili nam bratje iz Hrvatske sami popisali v vrlem „Obzoru“ tako le: „V nagnetenih dvorani so bili zastopniki iz vseh krajev slovenske zemlje: zastopani so bili vsi stanovi, od kmeta do državnih zastopnikov, al posebno pozornost probudile so kmetice iz okolice Tržaške v narodni obleki. Politična Slovenija je samo vzor, a duševno je tu bila ta večer vsa Slovenija. Mi Hrvatje že naravno pripadamo vam in tako rekóč botrujemo z vzajemnostjo slovensko!

Koncert je bil vsakemu prijatelju umetelnosti prava slast. Program je bil izboren, in čitalnični pevci so peli posamesne točke prav izvrstno. Zbor ni premočan (okolu 50 glasov), a izurjen je, da ne more biti bolje. Tako precizno se vselej ne poje v Zagrebu. Ta večer nam je pokazal, da so Sloveni prav pevski narod. Njih zvoneči glasovi so simpatici in sézajo v srcé. Po overturi je jedrovito govoril o jubilaru in njegovem delovanju g. P. Grasselli, in njega govoru so odmevali jako glasni „živio-klici“. — Izmed izvirnih kompozicij je omenjati „slavnostne kantate“ duhovitega skladatelja slovenskega dr. B. Ipavca.

Pri 3. točki programa izroči jubilaru s krasnim nagovorom v verzih od slovenske pesnice gospé Lujize Pesjakove gospá Valentova v imenu Ljubljanskih Slovenk dragocen srebern venec z 78 listki, katerih vsak nosi imé jedne gospé. Na to nastopi mlada kmetica iz okolice Tržaške, belo oblečena, ter izroči krasen šopek „očetu slovenskega národa“. Slavni starosta se je zajokal od veselja in je komaj izrekel nekatere besede zahvale.

Sklep koncertu je bila dovtipna igra v 1 dejanji „Beríte Novice“, katero sta sestavila duhoviti slovenski beletrista Jurčič in dr. J. Krsnik. Igral se je ta dramatični proizvod izvrstno, v katerem se je posebno odlikoval komik Kajzel. Opomniti mi je še, da je pri koncertu sodeloval naš stari znanec, bivši priljubljeni pevec Hrvatske opere g. Grbic, kateremu smo mi Hrvatje poleg njegovih rojakov za marsikaj hvaležni. — Koncert je bil končan po 10. uri zvečer. Ploškalo in klicalo se je dovolj, a vse je tudi vredno bilo klicev.“

Po koncertu je bila veselica. Prostori lepe čitalnične restavracije so bili nagnéni, a krasni spol, katerega je bilo jako obilo, gostje in pevci so ostali v dvorani, katera se je v naglici prestvarila iz koncertne dvorane v restavracijo. Na tem kraji so se zabavali stari in novi znanci s petjem in pogovori pozno v noč. Da se tudi tu ni pogrešalo napitnic, lahko si misli vsakdo sam. Sloveni so napili Šenoi, „Hrv. Domu“,

*) Sl. vredništvu „Slov. Nar.“ gré hvala, da vse telegrame od besede do besede uže v mnogih listih razglašá slovenskemu svetu. Vred.

dr. Suku, dr. Spevcu, Eisenhuthu, dr. Fonu; a Hrvatje Slovenom Grbcu, Malin hrvatski Bosni in Hercegovini itd. itd.

Gori navedeni lepo in srčno mišlen, pa tudi srčno prednašan nagovor glasi se tako:

Dnes sili in sili hvaleče vse k Tebi,
Nij konca voščil in presrčnih željá,
A česar besedi nij možno izreči
Oznanja Ti góvor razločni solzá.

Deset krat vže sedem Ti let si dovršil
In čas premaguješ z oblastno rokó;
Stebér si še vedno Ti nepremagljivi,
Na kateri očina opira glavó.

Življenja so trnjeve steze Ti bile,
A Ti si popotnik junaški srčan!
Plašilo Te nij silovito skalovje,
Vstavljalé zapreke so Tebe zamán.

Zasedal nasprotnik Te je in poskušal,
Da ljuto bi srce Ti zvesto zadél;
Prenašal pokojno si njega napade,
Za národ, za svoje prerad si trpél.

Vse to Te motilo v težavnem nij delu,
Prevedno si snovo nabiral mirnó,
Ter zidal iz nje domoljubju svetišče,
Ki bode slavilo Te večno glasnó!

Pozív si dovršil, namén je dosežen,
Slavjanski se klanja hvaležen Ti svet.
Še tujec Te čisla, a dom neizmerne
Ljubezni in hvale je živo ogret.

Glej, žene slovenske i venec smo spléle,
Ter svoje v peresca vpisále imé.
O sprejmi ga milo! ker v slehernem spisu
Čestita razvneto Ti vdano srcé.

In žene slovenske goreče želimo,
Naj vrača in vrača denašnji se dan;
Ostani še dolgo, oj, oča domovja
Uzòr stanovitosti, čast mu in bran!

Mnogovrstne novice.

* *Pariška razstava* je bila sklenjena 10. dne t. m. Vstopnina je donesla 12 milijonov in 653.716 frankov. Pri tej razstavi je bilo 1113 obrtnikov odlikovanih, ki so prejeli: 22 velikih daril, 139 zlatih, 340 srebernih in 328 bronastih svetinj in 284 pohvalnih pisem.

* *Grozne povodnje*, kakoršnih najstarejši ljudje ne pomnijo, so bile sredi tega meseca na Koroškem, Štajarskem, Kranjskem (posebno na Ljubljanskem močvirji), Hrvaškem in Laškem, posebno v Rimu.

Naši dopisi.

Izpod Tatre 20. nov. ☺ Dovolite, vrli Slovenci, da vas enkrat tudi mi pod magjarskim jarmom zdihajoči Slovaci pozdravimo. Če tudi vi še niste dosegli narodnih pravic, ki vam gredó, ste vendar mnogo srečnejši memo nas. In res, koliko žalostnega in britkega smo doživeli od 1867. leta, — onega strašnega časa, ko je magjarska prevzetnost nas podjarmila; koliko lepega dela prejšnjih časov, koliko truda naših narodnih mož za blagostan in napredek našega ljudstva je v zadnjih

10 letih splavalo po vodi! Da! dragi Slovenci, koliko smo mi prestali o narodnih zadevah, kaj so Magjari z nami počeli, — kako so nas teptali in nas še teptajo, vsega tega vam popisati ne moremo; kaj tacega, kakor pri nas, se je le revni raji v Turčiji goditi moglo. Našo „Matico“ v sv. Martinu in naše narodne gimnazije so nam vzeli in oropali vso našo imovino nad 150.000 gl. brezvestno in brez vse pravice iz gole hudobije, da bi nas le temeljito pokopali. Mi smo na lastni zemlji danes popolnem heloti. Narodnjaki se neusmiljeno preganjajo in so iz vseh služeb izključeni. Magjarski Tisza vladari nad nami z najstrašnejšo grozo. Tem bolj se narodna zavest med drugimi Slavjani obuduje, tem groznejši je neomenjeni pritis in terorizem naše vlade proti nami. — Al vendar mi ne obupamo! Zavedamo se, da je prihodnost vendar le slavjanska. Veliki cilji se ne dosežejo brez borbe, in kdor živeti hoče, mora delati. Pod sovražnim pritiskom zori slavjanska stvar, in v boji se okrepečuje naša narodna zavest. Tudi vi, vrli Slovenci, predragi nam bratje, ste si morali to, kar ste dosegli, priboriti. In prav to je, kar nam daje moč, zaupljivo pričakovati rešitve iz naših nadlog. Porok tega nam je velika narodna svečanost 19. dne t. m. v Ljubljani. Srečni ste vi, da vam je dano, svoje odlične možé očitno slaviti. Pri takih prilikah okrepečuje se narodna zavest in vzajemnost. Vaš genij dr. Bleiweis je prav tudi naš genij; on je ponos splošnega slavjanstva. V duhu smo tudi mi pri vaši slovesnosti med vami bili in Bogu slavo peli, da mu je dal ta srečni véliki dan doživeti. Bog mu daj še mnoga leta doživeti, da, kakor stari Simeon, dočaka popolno rešenje svojega naroda, in mili Bog naj tudi nam izkaže Slovanom ob Tatri svojo milost, da dosežemo, kar nam gré v vrsti vseh narodov Habsburške monarhije. „Vi tam stražite Triglav, mi stražit budeme Tatro!“

Iz *Železnikov* 16. nov. J. L. (*Vreme, nesreče, slabe železninske kupčije.*) Na svetu se res vse spreminja. Včasih so v oziru vremena in letine ljudje mnogo vere stavili na stare pregovore, ki so se v resnici mnogokrat tudi skazali potrjeni. V naših časih obeta priti tudi celó to ob veljavo. Starodavni pregovor se letos potrjuje, oni namreč, ki pravi: „kedar sv. Lukeža oznanijo, púli repo (in ž njo spravlja tudi še drugo kuho); ako si pri tem delu oblečen s kožuhom, in ti je v njem vroče, sleci ga; če pa te zebe, imej oblečenega; repo pa le púli.“ Včasih so dejali: „kedar v jeseni pozno grmi, se leto povračuje“; letos smo nedavno imeli dvakrat pravo poletno hudo uro s silnim bliskom, gromom in treskom; al leto se noče povrniti; marveč dobili smo obakrat na to le sneg. Tudi pregovor: „Uršca lepa, Martinček grd: vsaka stara babica lahko steljo pripravljaj“, obeta letos na laži ostati, ako bo pri tem, kakor se zdaj kaže. Kúho so ljudje do malega spravili, pa le z nekako silo; za steljo pa bo prav zeló hudo, če nam Bog ne dá še kaj bolj suhega in ugodnejšega vremena. Je pač res dovolj križev spredej in zadej! Pa tudi brez družih nesreč pri nas ni. 26. dne preteklega meseca je neka že bolj postarana ženska ob veliki povodnji na jezu spodnje fužine lovila drva, katerih dereča Sora ljudem mnogokrat veliko odnese. Voda bila je ta dan strašanska, tako da je bilo človeka že iz daljave groza gledati naraščene valove. Toda omenjena oseba se ni brigala za to, ampak stala je na nevarnem mestu, da bi le več drv vlovila. (Ta napaka je našim ljudem že od nekaj nekako prirojena.) Mmogredoči so ženo svarili, naj se ne izpostavlja toliki nevarnosti; pa nič ni pomagalo. A to neposlušnost morala je plačati z življenjem. Zdjajci namreč pridrvijo valovi rogljato drevo po površju, ki zgrabi žensko za obleko, potegne jo v vodo, prekucne čez strmi jéz, in

po njej je bilo. Naslednje jutro so jo blizo izliva potoka Dašence mrtvo potegnili iz Sore. Komaj je minulo po tej nesreči dobrih 14 dni, in že je padel zopet sinek mlinskega najemnika iz spodnjih Železnikov, prav brihten triletni fantek, v vodo. Mnogo so se trudili, ko so ga izvlekli iz mlinskih rakev, da bi ga bili oživili; toda tudi temu je bil že angel morije vpihnil lučico življenja in presadil cvetlico nedolžne dušice v gredico nebeškega vrteca. — Otroci so pri nas letošnjo spomlad zeló bolehalo za vročnico; zdaj jih muči zopet hudi, tako zvani „oslovski kašelj“, in sicer nekatere tako hudo, da pričnejo prav kri bljuvati. — O žalostnih fužinarskih zadevah pa kar ni govoriti. Železo in cajni imajo še nekaj malega vrednosti; ako pa se to pokuje v žeblje, je malo drugač, kakor ko bi človek imel kamenje po zabojih nasuto. Tudi celó v zgubo se blago ne more spečati. Upali smo, da kedar se bode v Bosni kaj umirilo, bodo se tudi kupčijske zadeve kaj zboljšale; zdaj gine nam tudi ta up. Drateni (mašinski) žebliji s svojo nizko ceno napravljajo vsako konkurenco nemogočo. Kovačev se je toraj že mnogo podalo odtod na delo v Bosno po pregovoru: „s trebuhom za kruhom.“

Iz Ljubljane. — Pretekli so radostni dnevi unega tedna, potihnili so živio-klici, s katerimi smo povelečevali 70letnico gosp. dr. Jan. Bleiweisa in v bratovski ljubezni pozdravljali mile nam goste došle v Ljubljano k oni svečanosti. Le spomin na prevesele dni nam je ostal, a spomin, ki ostane nam globoko vtisnen v srca naša in ki zapisan ostane z zlatimi pismenkami v zgodovinskih listinah bele Ljubljane, ki pričajo na desno in levo, da vzajemnost slovanska ni prazna fraza. Onemu osleduhu pa, ki se je drznil v tukajšnjem mohamedanskem listu poročati, da je v zdravicah banketovih pogrešal Avstrijsko-lojalnih glasov, rečemo na kratko, naj bi bil nastavlil velika svoja ušesa na vrata Tavčarjeve gostilne, da bi bil slišal gromovite živio- in slava-klice, ki so doneli po dvorani, ko je prvomestnik svečanega banketa gosp. dr. Zupanec prvo zdravico napil Njegovemu veličanstvu cesarju Franc Josipu in presvitli cesarici, spominjaje se še posebno, da oni dan obhajajo narodi Avstrijski imendan svoje vladarice.

— (*Iz Hercegovine*) se je vrnilo pretekli četrtek zvečer ob 6. uri 418 domačinov naših 7. in 19. lovskega batalijona. Na kolodvoru jih je pričakovala množica ljudstva; odbor meščanov, kateri se je osnoval za slovesni sprejem, pa je pozdravil naše junake s povabilom, naj pridejo zvečer na strelišče na malo večerico, po nemško mestni župan gosp. Laschan, po slovensko pa dr. Poklukar. — Vojaki so na te pozdrave odzdravili z živahnimi živio-klici, katerim je pritrjevala ljudska množica. Spremljani z bakljado požarne straže, mestno godbo in pa od veteranov in velike množice ljudstva so rezervisti v svojih prenočiščih oddali orožje, od tod pa so se s spremstvom vred podali v lepo okinčano in razsvetljeno strelišče, kjer so se vojaki naj prej z okusno jedjo, s pivom in vinom okrepečali. Stregle so z veliko prijaznostjo gospé ljudske kuhinje, požarna straža in veterani. Potem pa se je pričela prava in priserčna ljudska veselica, v kateri so se vrstile z godbo napitnice slovenske in nemške na cesarja in cesarico, na naše junake lovske bataljonov in Kuhnovega polka, na Filipoviča, Jovanoviča, vojvodo Virtemberškega, na gosp. častnike, na Ljubljanske meščane in prijazne Ljublj. gospe itd. v pozno noč. Mestni odbornik gosp. K i u n je večkrat lepo govoril.

— (*Iz seje deželnega odbora 22. t. m.*) V podporo revežem na Ljubljanskem močvirji vsled groznih povodinj je deželni odbor dovolil 150 gold. iz deželnega zaklada. — Zarad izvršitve sklepa zadnjega deželnega

zboru v zadevi sirotišnice v Ljubljani se deželni odbor obrne do usmiljenih sester, da mu naznanijo osnovo te sirotišnice in predložé dotične statute. — Bile so tudi obravnave zaradi izvršitve raznoterih drugih sklepov zadnjega deželnega zboru.

— (S Kranjske gore) nam poroča telegram od 21. novembra 1878. l. sledeče: „Občinski odbor v Kranjski gori je v seji dne 20. t. m. g. Luka Robiča, deželnega poslanca, v priznanje mnogih zaslug za to občino, za svojega častnega srenjčana enoglasno izvolil.

— (Priporočilo.) LAVOROV venec sreberni, katerega so Ljubljanske gospé in gospice izročile dr. Bleiweisu, je prekrasno delo narejeno po načrtu, ki ga je narisal tukajšnji zlatar in juvelir gosp. Jožef Tambornino, ki je za ta umotvor prejel občno pohvalo. — Drugo gotovo prijateljem in prijateljicam dr. Bleiweisa druga spomenica je „brilantna polka“, ki jo je za glasovir zložil gosp. Ljudevit Hudovernik, bogoslovec tukajšnji, in gosp. doktorju posvetil. Dobiva se ta mična glasovirka v knjigarni Kleinmayerjevi, Gerberjevi in Ničmanovi, v Blaznikovi tiskarni in pa pri komponistu samem po 50 kr. v ličnem natisu. „Besedam“ čitalničnim, kjer tudi glasovir ima svoje mesto, bode dobro došla.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Presvitli cesar je sprejel addresso zbornice poslancev, po večini ustavovercev 5. dne t. m. sklenjeno. To in nič drugega ne poročajo tukajšnji časniki. Po takem je, kakor „Vaterland“ pravi, Njegovo veličanstvo naznanje vzelo, da — „je (po besedah Hohentwartovih) liberalce strah.“

— Novega ministerstva še zmirom ni, starega je pa le še nekoliko odlomkov, in še ti, ko je v adresni debati Poljski poslanec Hausner tako surovo napadal Avstrijsko armado, niso se oglasili zavrnuti ga. S to potuhnenostjo so se — piše „Politik“ — zamerili na višjem mestu tako, da bode najbrže grof Taaffe osnoval upravno ministerstvo. Kar pa se je godilo 24. dne t. m. v Budapeštu v delegaciji Avstrijski, po tem je prav lahko mogoče, da gre vsa zbornica poslancev domú in ž njo vsi dosedanji ministri; vsaj telegrami včerajšnji poročajo, da se utegne zborovanje delegacij odložiti in sklicati državni zbor, kjer bo gotovo Herbst s svojimi tovariši tako razsajal, kakor 24. dne v delegaciji.

— Tudi A u e r s p e r g o v a aféra z Graško „Tagespost“ ni še rešena.

— Stroški zasede Bosne in Hercegovine so prevdarjeni za letošnje leto na 100 milijonov gold. (60 milijonov je že dovoljenih, 40 jih imate delegaciji še dovoliti), za prihodnje leto pa na 40 milijonov.

— Baron Filipović, poveljnik Avstrijske armade v Bosni, je uže na Dunaji.

Iz Trsta. (Telegram). Po najvišjem sklepu je tukajšnji mestni odbor razpuščen. Zakaj? — ne pové še telegram; uganiti pa ni teško, kdor vé, da tudi Trst ni brez italijanskih vranov.

Iz Koroškega. Živinska kupčija že dolgo ni bila tako živahna kakor letos; pobrali so nam kupci iz Štajarskega, Českega in Kranjskega veliko število goved Belanskega plemena; tako je en sam grajščak iz Českega nakupil 14 starejih in mlajših goved, za katere je dal 2475 gold. Cena dobrega živinčeta je znašala 200 gold. in še več; lepih bikov pa skor po nobeni ceni ni več dobiti.

Iz Levova. — Ko je v Ljubljani 18. dne t. m. impozantna bakljada 70letnici dr. Jan. Bleiweisu na čast

v divnem redu se izvršila, je tukaj vsled razpora med policijo in enim delom prebivalstva kri tekla. Policija je prepovedala bakljado državnemu poslancu Hausnerju, po sili pa so jo osnovali nekateri pregoreči častilci njegovi, in ker jo je policija zabraniti hotela, je na ulicah nastal tak ravs, da je bilo nad 50 ljudi (nekoliko celó nedolžnih gledalcev) ranjenih, izmed katerih je dvoje osob že umrlo. Preiskava bo kazala, kedo je najbolj kriv te žalostne dogodbe. Že zdaj pa more vsak nepristransk človek reči, da je vlada pravico in dolžnost imela, prepovedati bakljado gosp. Otonu Hausnerju, kajti govor njegov v Dunajskem državnem zboru ni bil samo protirusk, temveč tudi protiavstrijsk; razžalil je Avstriji prijazno Rusijo in zasmehoval ne le sedanjo politiko Avstrijsko, ampak tudi celo zgodovino Avstrije in Habsburške dinastije. Od ustavoverske stranke so pa — čudo! — vendar doneli v državnem zboru „bravo“-klici. Da bi — pravi dobro „Reform“ — kak Irec kaj enacega protiangleškega izustil v Londonskem parlamentu, morebiti ne bi mu zboru predsednik presekala besede, al razsrjena zbornica bi mu gotovo ne bila dovolila dalje govoriti.

Iz Zagreba. — Avstrijski minister nauka je odločil, da je Zagrebško vseučilišče enako vsem drugim Avstrijskim, to je, da imajo tu dobljena spričevala veljavo ne le za Ogerske, marveč tudi za Avstrijske dežele. To je dijakom slovenskim jako vesela novica.

— Te dni se je deputacija Hercegocev, vračajoča se iz Pešta, mudila tukaj pri svojih hrvaških bratih. Vendar niso vsi udje njeni ustavili se v Zagrebu, ampak le devet, ker se je Magjarskim rogoviležem posrečilo med deputacijo zatrositi razpor tako, da so se mohamedanski in pravoslavni poslanci peljali iz Pešta naravnost v Trst. — Tako Magjar povsod le razpor dela; če Avstrija pridrži Bosno, ne bo mirú, dokler so Magjari na krmilu.

Iz Budapešta. — To vam je bila viharna seja v proračunskem odboru Avstrijske delegacije 24. dne t. m., ko je na Herbstovi zatoženi klopi sedel minister grof Andrassy. Obveljal je namreč s 14 glasovi proti 6 predlog Herbstov, da se obravnava onih 40 milijonov gold., ki jih vlada še za letošnje leto zahteva za stroške Bosniške in Hercegovinske zasede, odloži tako dolgo, dokler državni odbor ne odobri Berlinske pogodbe; če se to ne zgodi in če bi delegacija zavrgla predlog proračunskega odbora, stopijo on in njegovi tovariši iz delegacije. Andrassy je ves razkačen odgovarjal, a nič ni pomagalo; Herbstov predlog je obveljal z večino 8 glasov. Vsakako bode zanimivo, kdo gre kot zmagovalec iz te borbe: grof Andrassy ali Nemci.

Angleška. — Vojska z Afganistanskim emirom Sir Alijem se je uže pričela; ponoči med 21. in 22. t. m. so Angleži vzeli trdnjavo Ali-Musjid.

Iz Bosnije. — Bosenski mohamedani so izročili generalu Filipoviču od 58 najveljavnejših mož podpisano addresso za cesarja, v kateri se prostovoljno odpovedó vladi turški za vse večne čase in cesarja prosijo, da naj mohamedanom preskrbé posebnega verskega glavarja, ki naj bi bil od šaik-ul-islama v Carigradu popolnoma neodvisen.

Žitna cena

v Ljubljani 16. novembra 1878.

Hektoliter v nov. denarji: pšenice domače 6 fl. 50. — banaške 8 fl. 43. — turšice 5 fl. 20. — soršice 6 fl. 80. — rži 4 fl. 34. — jemenca 5 fl. 63. — prosa 7 fl. 5. — ajde 4 fl. 50. — ovsa 3 fl. 60 kr. — Krompir 3 fl. 3 100 kilogramov.